

ПСИХІЧНІ ЕПІДЕМІЇ ЯК ВІДОБРАЖЕННЯ ПРОЦЕСІВ КОЛЕКТИВНОГО БЕЗСВІДОМОГО

Веклюк В.

Науковий керівник: проф. Животовська Л.

Кафедра психіатрії, наркології та медичної психології

Полтавський державний медичний університет

Історія має велику кількість прикладів, коли одна людина була здатна впливати на іншу, на її рішення, емоційний стан, віру, світогляд тощо. В повсякденній мові ми називаємо цей процес навіюванням або переконанням, в психіатричній термінології - індукцією. Індукувати можна будь-що, як «заразливий» сміх, так і зорові галюцинації. У МКХ-10 такий стан займає окреме місце в рубриці «шизофренічних захворювань» та має назву «Індукований манічний розлад». Головною умовою явища індукції є наявність сильної домінуючої особи (індуктора), яка спроможна впливати на іншу особу, схильну до переконання (реципієнта). Якщо реципієнтів багато, мова буде йти про масові психози або, інакше кажучи, психічні епідемії. В даній роботі розглянемо процес індукції у його найбільш глобальних проявах.

Метою дослідження було висвітлити такий соціальний феномен як психічна епідемія, розглянути його прояви на прикладах з історії та культури.

Для досягнення поставленої мети нами проведено історико-аналітичний та бібліографічний методи дослідження. Об'єктом дослідження були історичні події, починаючи від середньовіччя та закінчуючи сьогоденням, що були задокументовані в різних джерелах.

Важливою складовою індукції є тісний зв'язок реципієнта з індуктором явища. Необхідно відзначити, що створення такого зв'язку не завжди передбачає особистий контакт або навіть знайомство, важливим є авторитет індуктора в очах реципієнта. Не останню роль відіграють і особисті якості реципієнта. Так, наприклад, людина з конформним типом особистості здатна підлаштовуватись під оточення, в якому вона знаходиться. Психічні епідемії вражають такий суб'єкт масових форм колективної безсвідомої поведінки, як натовп. Натовпом називають тимчасове об'єднання великої кількості людей, що не мають у більшості прямих контактів між собою, але пов'язаних будь-яким загальним інтересом та майже подібно реагують на певні стимули.

Значущим в натовпі є такий феномен, як деіндивідуалізація. Результатом деіндивідуалізації є дії, які за інших обставин конструюються «свідомим», проте в натовпі можуть проявлятися деструкти-

вно у вигляді групового вандалізму, вуличних заворушень, лінчування тощо. Тобто, у масових психозах велику роль відіграють неусвідомлені процеси. «В надрах натовпу придушення несвідомих тенденцій зменшується. Моральні заборони зникають, панують інстинкт і емоційність. Людина-маса, діє як автомат, позбавлений власної волі. Він опускається на кілька ступенів вниз по сходах цивілізації» (С. Московічі «Век толп», 1996). Будь-яке уявлення, яке стає предметом сконцентрованої уваги натовпу (ядро ідеології), заповнює весь свідомий простір кожного конкретного індивіда та паралізує будь-які критичні здібності. Це призводить до жахливих наслідків у вигляді психічних епідемій, що можуть виникати в найрізноманітніших формах.

У 1518 році людей в м. Стразбург захопила "Танцювальна чума". Все почалося з того, що одна жінка, вийшла на вулицю і почала безупинно танцювати. За тиждень до неї приєдналось близько сорока осіб, а ще за місяць близько чотирьохсот. Ця подія набула характер епідемії з чисельними летальними випадками. Редукувати епідемію допомогли по-перше, заборона танців; по-друге, індукція вже іншого роду - релігійні ритуали.

У 1692 році людей охопила жага до полівання на відьом, після того як вперше було вказано домінантами на потенційну відьму (насправді, на жінку іншої національності). Ця подія набула такого абсурду, що за відьом почали вважати добросовісних прихожан церкви. Було вбито близько тридцяти людей, переважно жінок.

У 1955 році Джим Джонс заснував свою церкву «Храм народів». Він називав себе «реінкарнацією Ісуса, Буди та Леніна», а сам почав пророкувати ядерні катастрофи. В 70-х роках деякі з його прихильників побудували невелике містечко, яке назвали на його честь – Джонстаун (США). В 78-му році Джонс зробив помилку і знайшов вихід тільки в самогубстві. З собою він вирішив забрати всю свою громаду. Своєю проповіддю він індукував більшість людей на самогубство. Загинуло 918 осіб, серед них 276 дітей.

На теренах України в 1990 році діяла релігійна організація "Біле братство". Фабула їх ідеології будувалась навколо кінця світу та порятунку у вигляді їх доктрини. В 1993 році двадцять п'ять членів секти, в тому числі і її лідери, прокралися в Софійський собор, аби вчинити масове самогубство. Цьому успішно протидіяли правоохоронні органи. Організація в даний час вважається екстремістською.

У 1997 році в Японії виникла істерія навколо нової серії найпопулярнішого на той час аніме «Покемони». На телебаченні вийшла серія, яка мала в собі кадри з яскравими спалахами, що спровокували

напади епілепсії у сотень глядачів. Серед дітей з неймовірною швидкістю поширилась уявлення про те що, начебто «подивившись цю серію, починається напад судом». За два дні до лікарень постуило тринадцять тисяч людей з нападами псевдоепілепсії. В 2020 році весь світ охопила не тільки пандемія COVID-19, а й психічна пандемія паніки та теорій заговору. У 2022 році країна-агресор продемонструвала, що хибні переконання можуть індукуватись на всю країну.

Таким чином, наведені історичні приклади демонструють актуальність, масштабність та кардинальність психічних епідемій у різні часи в різних регіонах. У певному сенсі зміст епідемії відзеркалює дух свого часу з усіма його культурними, соціальними та геополітичними складовими. Попередити поширення індукування можливо через розвиток власного критичного мислення, резильєнтності та самовдосконалення.

ДИНАМІКА СУГЛОБОВОГО СИНДРОМУ В АСПЕКТІ ЯКОСТІ ЖИТТЯ НА ФОНІ ЛІКУВАННЯ БІОЛОГІЧНИМИ ХВОРОБОМОДИФІКУЮЧИМИ ЗАСОБАМИ

*Величко О., Савченко А., Чернецька Ю., Крутько Е.,
Зінов'єва А.*

Науковий керівник: доц. Волченко Г.

Кафедра сімейної медицини і терапії

Полтавський державний медичний університет

Якість життя пацієнтів з ревматоїдним артритом (РА), псоріатичним артритом (ПсА), а також анкілозуючим спонділоартритом (АС), значною мірою пов'язана із контролем суглобового синдрому (СС), а тому, є важливим орієнтиром та кінцевою точкою якості терапії. Виразність ексудативного компоненту артриту, інші аспекти цієї групи хвороб (втомлюваність, позасуглобові прояви, ускладнення лікування і власне самого захворювання) обумовлюють вкрай погану якість життя, незважаючи на клінічну ефективність традиційної базисної терапії синтетичними засобами.

Метою роботи була оцінка впливу на якість життя пацієнтів із важким СС, додавання до стандартної терапії голіумумабу (інгібітор фактору некрозу пухлини) у стандартному режимі дозування.

Було здійснено аналіз медичної документації 44 пацієнтів із СС на фоні РА, ПсА і АС, які через недостатню ефективність стандартних засобів, отримували додатково голіумумаб. Оцінка якості життя